

CARTULARI DE LA CATALUNYA COMTAL

PORTAVEU DE L'INSTITUT D'ESTUDIS
HISTÒRICS MEDIEVALS DE CATALUNYA

**L'INSTITUT VISITA EL
REIAL MONESTIR DE POBLET**

**BARCELONA
1999**

EDICIÓ FI DE MIL·LENNI

Actes realitzats per l'Institut l'exercici 1997-1999.

- 1.- ACTA DE CONSTITUCIÓ DE LA UNIÓ D' ARTISTES , EL 24 DE GENER DE 1997, A LES 16.00 HORES.
- 2.- EL DIA 15 DE MARÇ DE 1997, LA UNIÓ D'ARTISTES VA INAUGURAR UNA EXPOSICIÓ DE PINTURA A L'HOTEL STELA BARCELONA DE SITGES, AMB L'ASSISTÈNCIA DEL REGIDOR DE CULTURA DE L' AJUNTAMENT, I ES VA PROCEDIR A L'ENTREGA DE DIPLOMES D'ACADÈMIC DE L'INSTITUT ALS MEMBRES DE LA UNIÓ D'ARTISTES.
- 3.- AL RESTAURANT COPONS DE BARCELONA ES VA FER UNA EXPOSICIÓ DE PINTURA EL MES DE NOVEMBRE DE 1997, AMB MOTIU DEL CASAMENT DE LA INFANTA CRISTINA.
- 4.- AMB DATA 29 DE GENER DE 1998, LA UNIÓ D'ARTISTES INAUGURÀ UNA EXPOSICIÓ DE PINTURA AL CLUB LAIETÀ DE BARCELONA.
- 5.- EL 30 DE MAIG DE 1998, VÀREM REALITZAR UNA VISITA CULTURAL A LES MINES DE SAL DE CARDONA , I A LA COL.LEGIATA DE SANT VICENÇ DEL CASTELL DE CARDONA, I LA UNIÓ D'ARTISTES VA INAUGURAR UNA EXPOSICIÓ DE PINTURA A LA SALA D'EXPOSICIONS DE L'AJUNTAMENT DE CARDONA, AMB L'ASSISTÈNCIA DE L'ALCALDESSA I L'AJUNTAMENT EN PLE.
- 6.- ES VA DU A TERME UNA EXPOSICIÓ I SOPAR CULTURAL CONJUNTAMENT AMB L'INSTECA AL CLUB GÚLARIS DE BARCELONA L'11 DE JUNY DE 1998.
- 7.- ACTE DE CLOENDA DELS EXERCICIS 1997-1998 DE L'ESTAMENT I L'INSTITUT, AL VAIXELL ESCUA DEL PORT DE BARCELONA , EL DIA 3 DE JULIOL DE 1998.
- 8.- SOPAR DE GERMANOR NADAL 1998 DE L'INSTITUT I LA UNIÓ D'ARTISTES , AL RESTAURANT CASANOVAS D'AQUESTA CIUTAT, EL 10 DE DESEMBRE DE 1998.
- 9.- VISITA CULTURAL AL REIAL MONESTIR DE POBLET, A LA VILA DE MONTBLANC, I CALÇOTADA A VALLS, EL 20 DE FEBRER DE 1999.
- 10.- EXPOSICIÓ DE LA UNIÓ D'ARTISTES A LA SALA D'ART VILLARROEL DE BARCELONA , EL 7 DE MAIG DE 1999.

El nostre agraïment a tots els col·laboradors que han fet possible aquest Cartulari i, especialment, a En Joan Cascales i Valero.

CARTULARI

Edita:

**Institut d'Estudis Històrics
Medievals de Catalunya.**

Direcció:

Jaume Bertomeu i Julià

Sots-Director:

Ramon Plana i López

Secretari:

Ignasi M. Busquets i Romagosa

Cap de Redacció:

Lluís Goberna i Casacuberta

Coordinadora:

Lluïsa Goberna i Badenas

Consell de redacció:

Manuel Pérez i Quintanilla

Salvador Jordà i Alàrio

Joan Panadès

Josep de Cristina i Lahoz

Redacció i Administració:

Manso, 17 ent. 6
Tels. 93 425 09 74
Fax 93 424 06 89
Barcelona 08015

Els articles signats són de la sola responsabilitat de l'autor.
L'equip del Cartulari no necessàriament ha d'estar
d'acord amb el contingut dels articles signats.

Editorial

Benvolguts amics:

Presentem la darrera edició del Cartulari, portaveu de l'Institut, anomenada del Mil·lenni, amb una renovació de l'equip humà (direcció i redacció), dedicant una bona part del seu contingut a l'art.

Amb aquesta intenció s'ha incorporat a l'Associació la secció "Unió d'Artistes", la qual ha desenvolupat nombrosos actes pictòrics i culturals dels que fem menció a les pàgines que segueixen.

Tanmateix, us donem a conèixer els actes duts a terme per l'Estament, la secció noble de l'Institut.

Des d'aquí vull agrair a tot l'equip de redacció i col·laboradors el seu esforç desinteressat que ha permès assolir la present edició, perquè gràcies a ells ha estat possible la laboriosa tasca de reprendre aquesta nova etapa del Cartulari.

Així mateix, reconec i agraeixo les aportacions de la Unió d'Artistes que, amb la seva feina, plena d'il·lusió i entusiasme, ha impulsat nombrosos actes dins la nostra Associació.

També mareix el meu reconeixement el Cap de la renovada secció d'Assistència Social pels objectius per ell aconseguits.

Finalment, demano a tots els membres de l'Institut i l'Estament el seu recolzament, participació i assistència als actes que programem, ja que aquests són fruit de l'esforç desinteressat dels organitzadors, que tenen com a única compensació la vostra assistència.

Una forta abraçada a tots.

Jaume Bertomeu i Julià

**L'INSTITUT
D'ESTUDIS
HISTÒRICS
MIEVALS
DE CATALUNYA**

Aquest "Cartulari és el portaveu de l'Institut. Aquesta és una entitat convenientment legalitzada i domiciliada al Cap i Casal de Catalunya, que té per finalitat aplegar als afeccionats a la història medieval de Catalunya.

SUMARI

Pag. 2.-	Actes de l'Institut.
" 3.-	Editorial, redacció.
" 4.-	Distribució Cartulari.
" 5.-	Notícies de l'Estament.
" 6,7 i 8.-	Visita Poblet.
" 9.-	Història de la Calçotada.
" 10 i 11.-	Unió d'Artistes.
" 12 i 13.-	Curiositats.
" 14.-	Parlem d'Art.
" 15,16, 17 i 18.-	Gnosi.
" 19.-	Passatemps.
" 20.-	Auca.

AQUESTA PUBLICACIÓ ES DISTRIBUEIX A TOTS ELS CENTRES OFICIALS I CULTURALS DEL NOSTRE PAÍS I A L'ESTRANGER.

CASALS CATALANS DINS L'ESTAT ESPANYOL:

Bilbao:

Cercle Català de Biscaia.

Còrdova:

Centre Català.

La Corunya:

Llar Catalana.

Las Palmas de Gran Canària:

Casa Catalana.

Logronyo:

Llar Catalana de la Rioja.

Madrid:

Cercle Català.

Màlaga:

Cercle Català

Múrcia:

Casal Català.

Pamplona:

Cercle Català de Navarra.

Sant Sebastià:

Casal de Catalunya

Saragossa:

Casa Catalana.

RELACIÓ DE NACIONS I ENTITATS ESTRANGERES QUE REBEN EL CARTULARI DE L'INSTITUT.

Alemanya:

Casa Nostra (Darmstadt)
Casa Nostra (Frankfurt)
Casa Catalana (Frankfurt)
Casal Català (Hannover)
Casa Nostra (Möglingen)
Colònia Països Catalans (Munich)

Argentina:

Casal de Catalunya (Buenos Aires)
Club Català (Buenos Aires)
Obra Cultural Catalana (Buenos Aires)
Patronat de Cultura Catalana (Buenos Aires)
Les Quatre Barres (Castelar)
Club Català (Córdoba)
Centre Català (Mendoza)
Agrupació Catalana (Pergamino)
Centre Català (Rosario)

Austràlia:

Casal Català de Sidney (Canley Vale)
Comunitat Catalana de Brisbane (Springwood)

Bèlgica:

Casal Català (Brussel·les)

Brasil:

Casal Català (Saò Paulo)

Canadà:

Centre Català de El Gresol
Casal dels Països Catalans (Toronto)
Cercle Cultural Muntaner (Québec)

Colòmbia:

Comunitat Catalana (Bogotà)
Agrupació de Catalans (Bogotà)

Costa Rica:

Casal Català (San José)
Comunitat Catalana d'Amèrica Central (S.J.osé)

Cuba:

Societat de Beneficència Naturals de Catalunya (l'Havana)

Equador:

Casal Català (Guayaquil)

França:

Casal Català (Angulema)
Amical dels Catalans (Bretigny-Orge)
Amical dels Catalans (Cergi)
Grup Montserrat (Levallois)
Institut Sardanista Folkloric (Levallois)

Cercle Català (Marsella)

Agrup. Excursio. de la Sardana (Montpeller)
Amical dels Catalans (París)
Associació del Roselló (París)
Casa d'Andorra (París)
Casal de Catalunya (París)
Grup Catalans Exiliats (París)
Aplec de la Sardana (Tolosa)
Casal Català (Tolosa)
Llar de Germanor Catalana (Tolosa)

Mèxic:

Orfeó Català (Mèxic)
Centre Català (Guadalajara)

Països Baixos:

Casal Català (Àmsterdam)

Paraguai:

Centre Català (Asunción)

Perú:

Agrupació Catalana (Lima)

Regne Unit:

Agrupació Nacionalista Catalana (Londres)

Suècia:

Les Quatre Barres (Estocolm)

Suïssa:

Casa Nostra de Winterthur i Schaffhausen
Casa Nostra (Zuric)
Casa Nostra (Berna)
Casa Nostra-Basilea (Binningen)
Casa Nostra (Ginebra)
Centre Català (Lausana)
Casa Nostra-Basilea (Therwill)
Casa Nostra (Wallisellen)
Casa Nostra (Wettingen)

USA:

Casal dels Catalans (Los Angeles)
Casal Català Miami (Florida)
Associació de Catalans de l'Àrea de Washington

Uruguai:

Casal Català (Montevideo)

Veneçuela:

Centre Català (Caracas)

Xile:

Centre Català (Santiago de Xile)
Centre Cultural Català (Vinya del Mar)

DE
L'ESTAMENT DE CAVALLERS NOBLES
DEL
PRINCIPAT DE CATALUNYA
ACTES REALITZATS PER L'ESTAMENT
L'EXERCICI 1997-1999.

1.- EL 3 DE NOVEMBRE DE 1997, I AMB MOTIU DE L'ENLLAÇ MATRIMONIAL DE LA INFANTA CRISTINA, S. A. R. LA COMTESSA DE BARCELONA VA ACCEPTAR EL NOMENAMENT DE MADONA PROTECTORA DE L'ESTAMENT, I SE LI VA IMPOSAR EL GRAN COLLAR ALS SALONS PRIVATS DE L'HOTEL AVENIDA PALACE DE BARCELONA.

2.- EL 29 DE NOVEMBRE DE 1997, VÀREM CELEBRAR LA SOLEMNE XIII INVESTIDURA DE CAVALLERS I MADONES A LA COL·LEGIATA DE SANT VICENÇ DEL CASTELL DE CARDONA, SOPAR DE GALA I BALL AL PARADOR NACIONAL, AMB L'ASSISTÈNCIA DE L'ALCALDESSA DE CARDONA MARIA ÀNGELS GASSÓ.

3.- EL 20 DE FEBRER DE 1998, ES VA CELEBRAR UNA MISSA EXEQUIAL EN SUFRAGI DELS DIFUNTS DE L'ESTAMENT I DE L'INSTITUT A L'ESGLÉSIA DELS JESUÏTES DE CASP DE BARCELONA.

4.- EL PROPPASSAT 24 D'ABRIL DE 1998, VÀREM CELEBRAR LA SOLEMNE XIV INVESTIDURA DE CAVALLERS I MADONES A L'ESGLÉSIA DELS JESUÏTES DE CASP DE BARCELONA, AMB SOPAR DE GALA I BALL A L'HOTEL RITZ D'AQUESTA CIUTAT.

5.- ACTE DE CLOENDA DE L'EXERCICI 1997 – 1998 AL VAIXELL ESCUA AL PORT DE BARCELONA, EL 3 DE JULIOL DE 1998.

6.- DONATIU DE L'ESTAMENT AL COTTOLENGO DEL PARE ALEGRE, BARCELONA, 3 DE FEBRER DE 1999, ENTREGAT PEL CAP D'ASSISTÈNCIA SOCIAL DE L'ESTAMENT, EN RAMON DE LA CÀMARA I GUISADO.

7.- SOPAR DEL CONSELL SUPREM I DE SENAT, AL RESTAURANT CASANOVAS DE BARCELONA, EL DIA 25 DE FEBRER DE 1999.

S.A.R. Doña María de las Mercedes de Borbón Comtessa de Barcelona, Madona Protectora de l'Estament en el moment de rebre el Gran Collar de mans del Gran Mestre En Jaume Bertomeu i Julià.

VISITA AL REIAL MONESTIR DE SANTA MARIA DE POBLET I A LA MONUMENTAL VILA DE MONTBLANC

El 20 de febrer d'enguany va voler acompanyar-nos amb un sol esplèndid perquè gaudíssim més de les visites que havia programat l' INSTITUT.

Pocs moments abans de les nou, sortíem cap el Reial Monestir de Poblet, Panteó dels Reis catalans, al qual vàrem arribar sobre dos quarts d' onze, després d' una breu parada a l' Àrea del Penedès.

Crec que és important fer una mica d'Història : L' antic monestir cistercenc de Santa Maria de Poblet, és un conjunt monumental de primera categoria. El Monestir va ser fundat per Ramon Berenguer IV, Comte de Barcelona i Príncep d' Aragó. A Poblet es barregen dos estils, el romànic tardà i el gòtic, estil aquest que predomina a les grans sales i el claustre major.

A continuació l'Abat del Monestir, ens va rebre en una audiència breu però molt emotiva, la qual posà fi a la visita del reial recinte de Poblet.

Depassat el clos exterior, més modern , del monestir, a través de la Porta Daurada arribarem al segon recinte. Abans, però, ens deturarem a admirar, al costat de la porta, la bella capella gòtica de Sant Jordi, construïda el 1452 per Alfons el Magnànim, en acció de gràcies per haver conquerit Nàpols. Té un fris de traceries flamígeres sota cornisa i la porta flanquejada per pinacles. La Porta Daurada és de la meitat segona del segle XV, dels temps dels abats Delgado i Payo Coello, que hi van deixar els seus escuts.

L'església de Santa Maria de Poblet, no la vàrem poder visitar perquè estava en obres.

Les dependències monàstiques, ordenades la majoria entorn del claustre, a tramuntana del temple i també a llevant d' aquest, dins el clos del recinte de Pere el Cerimoniós, destaquen el magnífic claustre, la bellíssima sala capitular, amb voltes de creueria gòtica (era en construcció entre els anys 1243-59), on hi ha les lloses sepulcral de diversos abats ; la Biblioteca, de dues naus separades per columnes, amb unes harmonioses i austeres voltes de creueria ; el refectori, de línies romàniques, amb volta apuntada; i el celler, amb finestres de mig punt i voltes de creueria cobrint les seves dues naus. Damunt

d'aquestes dependències n'hi ha d' altres de notòries, entre les que destaca l' esplèndid dormitori de novicis del tercer quart del segle XIII.

Monestir de Poblet, Claustre

Aquestes dependències també custodien l'Arxiu de la Generalitat de la Catalunya Republicana i del President Josep Tarradellas.

Seguidament ens varen traslladar a la Capital de la Conca de Barberà, la vila de MONTBLANC, amb les seves magnífiques muralles, esglésies i casals, conté un patrimoni monumental notabilíssim, medieval en la seva major part. El més destacat de Montblanc són les famoses muralles que envolten totalment la vila, formada a la falda del tossal de santa Bàrbara, on hi va haver el Castell.

Les muralles tenen una longitud d'uns 1500 metres. S'hi alternen els llenços de mur llisos amb bestorres (mitges torres) de planta rectangular. A l'interior hi ha un camí de ronda i a l'exterior en alguns punts hi havia fossats. Les muralles les va fer construir el Rei Pere El Cerimoniós. El 1367 ja s'havien començat. Va supervisar les obres el comanador de la casa de l'Hospital de Barberà, fra Guillem de Guimerà i van obligar a treballar-hi els veïns

de Montblanc i d'altres poblacions de la seva vegueria. Dels antics portals es conserven el de Sant Jordi, el de Bover i el de Castià.

A Montblanc, es va partir l'expedició: uns visitaren l'estudi del pintor MATÍES PALAU FERRÉ i la resta agafaren el Carrilet que et porta a fer un tomb pels llocs més destacats de la vila.

Per últim i com que la gastronomia no sols no està renyida amb la cultura d'un país, sinó que forma part d'ella, ens vàrem dirigir a Valls per fer la gran calçotada, acompanyada d'un esplèndid dinar que va acabar d'arrodonir el dia.

Una mica de "ballaruga" per fer pair els calçots, la botifarra amb mongetes, la carn de xai amb guarnició i la crema catalana, va posar punt i final a un dia en què el companyerisme i el bon humor (que també formen part de la cultura dels pobles civilitzats) van ser evidents en tota la jornada.

Com a definitiva cloenda, un brindis amb cava i un comentari-pregunta:

MAGNÍFIC DIA, QUAN SERÀ LA PROPERA VISITA ???!

Lluís Goberna i Casacuberta

Ramon Berenguer
Comte de Prades (1308-1366)

Solució PASSATEMPS:
CASTELLS: PALAFOLLS - PAPIOL - VERDÚ -
MIRAVET - CARDONA
MONESTIRS: POBLET - RIPOLL - MONTSERRAT -
ESCALA DEL - PEDRALBES

Un grup de l'Institut en la visita a Poblet

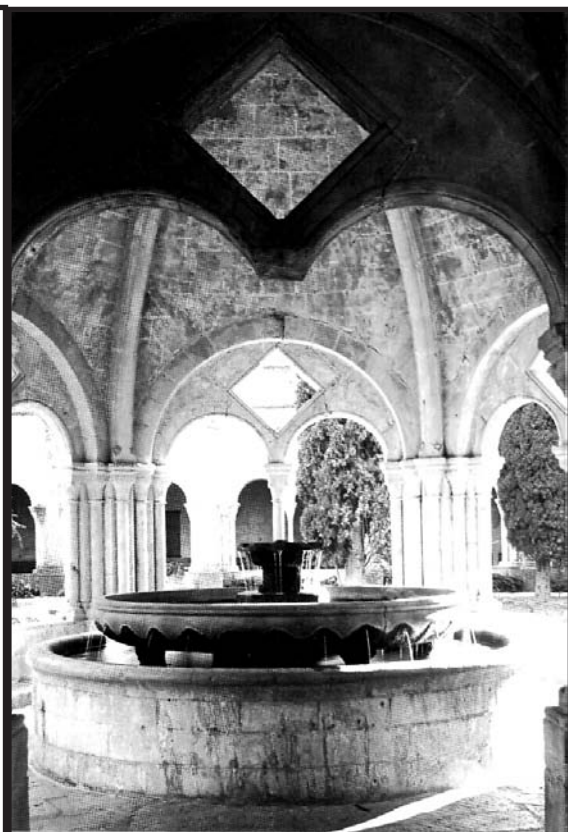

INSTITUT D'ESTUDIS HISTÒRICS
MEDIIEVALS DE CATALUNYA

VISITA AL REIAL MONESTIR DE POBLET

I CALÇOTADA A VALLS

20-2-1999

Templet o lavabo

Grup de l'Institut en la visita a Poblet

Publicitat en el Cartulari: Núria Vidiella Tel. 93 490 55 44 (nits)

HISTÒRIA DE LA CALÇOTADA

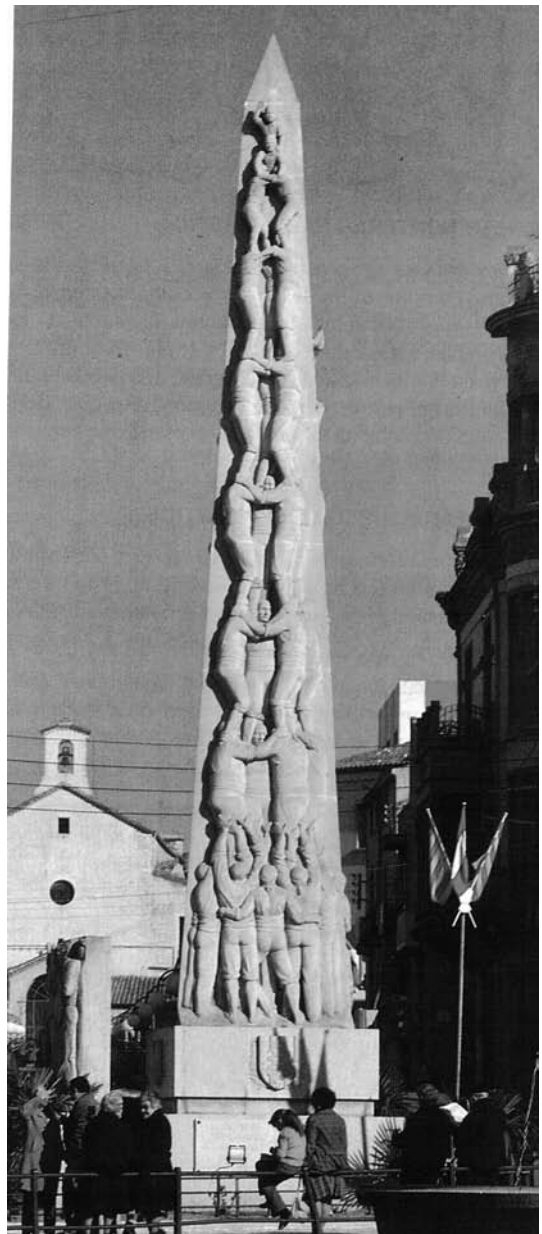
Segons algunes notícies, el calçot va ser descobert per un solitari pagès vallenc de finals del segle XIX conegut amb el nom de Xat de Benaiges i no és altra cosa que cadascun dels grills de les cebes blanques conreats especialment per a ésser cuits a la flama.

El procés de conreu del calçot comença quan, als darrers mesos de l'any, se sembra la llavor de la ceba blanca. Quan la ceba ha germinat i ha crescut, s'arrenca i, després de guardar-la una temporada, es torna a plantar una altra vegada de forma que només quedi mig colgada. A mesura que creix la planta, cal anar-la calçant, és a dir, rodejant-la de terra. Els calçots es cullen preferentment entre els mesos de novembre i abril.

A partir de les primeres dècades del segle XX la calçotada es convertí una menjada habitual de moltes famílies vallenques durant els dies festius. Les arrels del gran impuls experimentat per la calçotada arreu del país podem datar-les a mitjan de segle, quan la Penya Artística de l'Olla feia les seves cèlebres calçotades i hi convidava personalitats del món artístic i cultural barceloní, les quals ajudaren a divulgar-les.

A partir dels anys seixanta, l'impuls d'alguns restauradors d'esperit emprenedor, la generalització del vehicle particular i algunes gestions empreses des de les instàncies municipals vallenques van permetre que desenes de milers de persones de tot el país visitessin cada any Valls per fer-hi la cada cop més popular calçotada.

Més recentment el prestigi calçotaire s'ha estès i també es produeixen i consumeixen calçots en altres zones del país, però Valls segueix sent el bressol de la calçotada. L'any 1995 la Generalitat de Catalunya va concedir la denominació de qualitat "Calçot de Valls" i l'any 1996 es va constituir el Consell Regulador. L'àmbit geogràfic d'aquesta denominació comprèn les comarques de l'Alt Camp, el Baix Camp, el Tarragonès i el Baix Penedès.

Monument als Castellers o Xiquets de Valls

Aurea Arroyo
Margaritas Oli 73 x 60
Tel. 93 449 47 82

Juan Arxé
Mirabet Oli 81 x 65
Tel. 93 218 27 13

Xela Esther Díez
Expansión Oli 73 x 54
Tel. 93 449 92 45

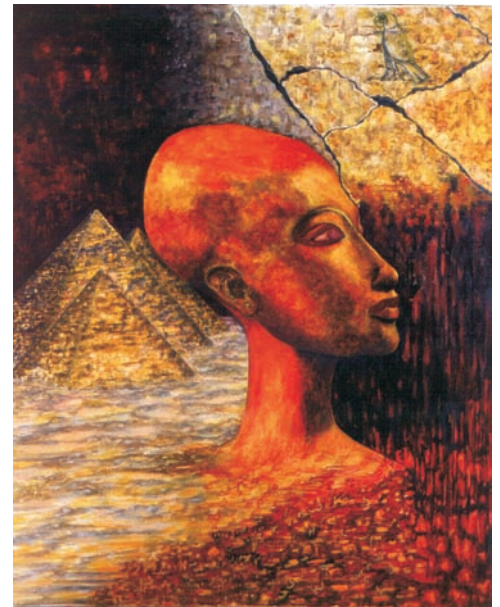

UNIO D'ARTISTES

“INVERTIR EN ART

ÉS UNA INVERSIÓ

DE FUTUR!!”

Lluïsa Goberna
Jeroglífic Oli 73 x 60
Tel. 93 325 77 91

Francesc Medina del Pulgar
Natura Aiguatinta 70 x 50
Tel. 93 244 80 78

Victoria Ortega
Juego de Niña T.pastel 60 x 46
Tel. 93 772 66 74

Francesc Deltell
Vall d'Àneu Oli 35 x 27
Tel. 93 458 33 09

Aureli Bevià
Club Nàutic Oli 27 x 19
Tel. 93 424 03 09

**“INVERSIÓ-
PLAER PER
LA VISTA
I
DECORACIÓ
DE LA LLAR.”**

Josep Mallofré
Castellgalí Oli 55 x 46
Tel. 93 449 00 27

Joaquim Marco
Fons del mar P.mixta 70 x 50
Tel.93 302 58n83

Carmen Romo
Niña con gatos Oli 162 x 130
Tel. 93 432 12 14

Antonio Trujillo
Olles Pastel 65 x 50
Tel. 93 211 78 26

Pere Viladot
Menorca-Portal Oli 46 x 38
Tel. 93 424 46 99

CURIOSITATS

L'any 1499, concretament al febrer, l'impressor Joham Luschner, instal·lava el seu taller tipogràfic a Montserrat, per encàrrec de l'Abat Cisneros i s'estampava el primer llibre. Felicitats a "Publicacions de la Abadia de Montserrat" per els seus cinc-cents anys de treball editorial en pro del Monestir i Catalunya.

Jaume II "el Dissortat", comte d'Urgell (1379-1433)

Restes d'HOMO ERECTUS de més de 400.000 anys d'antiguitat s'han localitzat a TALTEÜLL (Rosselló).

A la Catalunya medieval hi havien tres tipus d'impostos: els pagats al Sobirà, els pagats als Senyors Feudals i els pagats a l'Església. Ara, també; el que passa és que la denominació dels receptors dels impostos és diferent.

Al conquerir, JAUME I, Mallorca i València al segle XIII, s'inicia un procés d'expansió mediterrània que s'estén fins el segle XV. El creixement de les ciutats, l'embranchada del comerç i la consolidació dels grups de mercaders i artesans, són alguns fenòmens estretament vinculats a aquest procés.

Al 1886 va tenir lloc la primera commemoració pública de l'11 de setembre, la Diada. A "La Renaixença" es publicava una esquela amb el text següent: "Aniversari en sufragi dels qui moriren en defensa de les llibertats catalanes lo dia 11 de setembre de 1714. Avuy, a les 10 del matí, en la iglesia de Santa Maria del Mar, del enderrocat barri de Rivera, se cantarà Misa de Requiem."

L'INSTITUT D'ESTUDIS HISTÒRICS
MEDIEVALS DE CATALUNYA

I
L'ESTAMENT DE CAVALLERS NOBLES
DEL PRINCIPAT DE CATALUNYA

*Els hi desitja unes Bones Festes
i un millor Any Nou-Mil·lenni.*

"...tornarà a ser rica i plena"

Sabeu el nom i cognom de l'autor de la versió actual d'ELS SEGADORS ?. Emili Guanyavents.

Pere I "El Catòlic" comte de Barcelona (1177-1213)

La Carta de Població de Cardona, fou donada per Borrell, Comte i Marquès de Barcelona, el 23 d'abril de l'any 986.

Un dels millors retaules barrocs catalans, el del Santuari d'El Miracle (Diòcesi de Solsona), impressiona per les seves dimensions i magnificència. Amb una alçada de 23 m. i una amplada d'uns 12 m. Està format per tres cossos superposats. L'any 1747 l'escultor Carles Morató construeix el retaule. El conjunt, impecable de proporcions, el situen entre les obres mestres del seu temps a casa nostra.

El 1278 s'estableix que la casa de Foix i el Bisbe d'Urgell compartiran els drets sobre Andorra en funció de Coprínceps. Aquesta és la fundació constitucional d'Andorra.

Les desavinences entre els Senyors de Cardona i el poble, pel tema de la sal, sovintejaran al llarg dels segles. Moltes vegades els cardonins es jugaren la vida en voler extreure sal del Salí de forma il·legal. Ho intentaven, tot invocant Sant Pelegrí.

"Gloriós Sant Pelegrí
en l'areny i pel camí,
gardeu-nos de perdre mal
quan anem a robar sal"

-Recopilació i extracte de diverses fonts
que parlen de la Història del nostre país.-

LLIBRERIA KARMA

**LA MILLOR EXPOSICIÓ
DE LLIBRES
I ARTICLES ESOTÈRICS**

Avinguda del Paral·lel, 143
93 325 79 88
Fax: 93 425 45 73
08004 BARCELONA

PARLEM D'ART

No és fàcil circumscriure o, simplement, definir els grans termes. I l'ART n'és un d'ells. Només en el llibre <<Tresors del pensament>> hi ha 125 frases sobre l'art –àdhuc en algun cas apareixen sentències contradictòries- si bé, el diccionari diu: <<Virtut, disposició i indústria per fer alguna cosa>>. <<Acte o facultat mitjançant el qual es val l'home d'una matèria, de la imatge o del so i que l'invita a expressar-se, materialment, i crea copiant o fantasejant>>.

També és un conjunt de preceptes i regles necessaris per fer bé alguna cosa.

És l'art una imperiosa necessitat d'expressió, diferent en cada raça des de l'origen de l'home i en cada nivell cultural, però comú a tots els homes.

Hi ha quelcom de forces telúriques en l'origen de l'art. Les troballes des dels primitius pobles manifesten la grandesa de realitzacions esplèndides i l'esforç constant de superació. La imperiosa necessitat d'expressió, diferent en cada raça, època i nivell cultural, però comuna a tots els homes és l'origen de l'art.

L'home aboca a través de l'art, la seva imaginació d'una forma precisa i definitiva.

Per a mi l'art, que comença i acaba amb l'home, serien totes aquelles manifestacions del

pensament, fecund i prolífer, imitacions, o no, de la naturalesa, superior o popular, el més elevat, l'eternament jove, l'eternament verge, l'eternament bell.

L'art és la manifestació del més gran sense sostreure's de l'amor a la humanitat.

JOAN PANADÈS

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ DE PINTURA A L'HOTEL STELA BARCELONA DE SITGES, AMB L'ASSISTÈNCIA DEL REGIDOR DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ DE PINTURA A LA SALA DE L'AJUNTAMENT DE CARDONA AMB L'ASSISTÈNCIA DE L'ALCALDESSA NA MARIA ÀNGELS GASSÓ.

GNOSI

L'OCCITÀNIA, CATALUNYA I EL "GAI SABER"

Tota la literatura trobadoresca – Gaia Ciència o Gai Saber és - escrita totalment en provençal, dialecte de l'occità mitjà. És doncs, a l'Occitània on cal encaminar-nos per tal d'entrar en l'envitricollat i secret món de les cançons dels trobadors.

Com diu Fernand Niel, l'aspecte més impressionant de la civilització occitana continua essent l'extraordinari moviment literari dels trobadors, moviment que sorprèn per la seva amplitud.

La poesia lírica occitana s'esdevé entre els segles XII i XIII, i n'és l'iniciador, en el segle XII, Guilhem de Peitieu, duc d'Aquitània i comte de Poitiers. Els poetes són gent de la Gascunya, del Llenguadoc, de la Provença, de l'Auvèrnia i del Llemosí, o sigui que abasten tots els límits de l'Occitània.

Just en el moment de l'esclat dels trobadors, floreix el que hom anomena el cisma càtar. Veurem com ambdues concepcions del món, la lírica i la religiosa, s'interpenetren, s'entreteixeixen, s'insereixen l'una en l'altra.

Les poesies són escrites amb els trets dialectals de cada regió, però presenten una certa uniformitat de redacció que fa pensar, com diu M. de Riquer, en una mena de llengua supra-dialectal anomenada Koiné. Aquesta llengua comuna i general que abasta tota l'Occitània és una mostra de la unió espiritual dels trobadors.

"Trobar", en la llengua dels països d'Oc, significa inventar, crear, descobrir, concebre, idear. Però també significa expressar-se per trops; és a dir, segons Littré, "emprant les paraules en sentit diferent a l'habitual". Tots els trobadors, doncs, parlen parabòlicament, en metàfora, i admeten que "trobar" o versificar és entrebescar els mots (desfigurar els mots).

Aquesta alteració aparent té sempre un sentit ocult que només sap desxifrar i destriar aquell que ha respirat l'alè del torb de la iniciació.

Els trobadors, mestres en aquest art, li donen el nom de trobar clus, és a dir "trobar" tancat, hermètic, críptic, també anomenat trobar ric, en oposició al trobar plan o leu, que vol dir clar, transparent, diàfan, límpid, fàcil d'endevinar.

El trobador, a més d'escriure la lletra, també compon la música realitzada quasi sempre en forma d'ideogrames i conceptogrames de naturalesa secreta, cabalística i impenetrable. Amb aquesta habilitat i destresa va difonent la poesia feta cançó, Música i poesia en comunió, de bracet, agermanades harmònicament i traçant missatges que tan sols els adeptes saben conèixer, siguin grans senyors, com Raimon "Drut", comte de Foix; Raimaut d'Aurenga, comte d'Orange; Guillem IX; Jaufré Rudèl, o vassalls com Giraud de Bornelh,

Estela en record dels Càtars cremats l'any 1244

Gaucelm Faidit, Bernat de Ventedorn,- Pèire Vidal, Arnau Daniel, Adhèmar Jordà, Marcabré i Bernat Martí.

Els versos, com assenyala M.de Riquer, van combinats en una sèrie d'estrofes anomenades cobles, l'última estrofa de les quals rep el nom de tornada. És en aquesta tornada que, de manera constant, s'hi amaga el senhal (senyal), el sentit secret del qual porta el missatge o l'ambaixada a la Dama estimada;

senyal que acostuma a ésser el pseudònim de la mateixa Dama, i així és Beatriu, Rosa Vermella, Aimant, Consol, Ermessen o la Verge Maria – la Gran Amada-, sense excloure'n el missatge que parla de la Benvinguda i la Bentrebada, referint-se, de manera manifesta, a l'Església Càtara.

El Castell Càtar de Puivert.

Entre els gèneres poètics d'aquests rims cantats, que els joglars van duent de poble en poble, de ciutat en ciutat, de comarca en comarca, volem destacar-ne el planh, que és un plany o lament dedicat als càtars màrtirs; la pastorel·la, cançó amorosa de pastors nimbats de puresa i innocència; l'alba, que parla de la renyina d'enamorats i la cançó de croada, poemes escrits i cantats en elogis a l'esperit i a la mística dels purs, etc.

El concepte d'amor que s'esmuny i amara la cançó trobadoresca rep el nom singular d'amor cortès o fin'amors. La cortesia esdevé, en aquest món desuet, el model d'un ideal humà amb tots els valors espirituals que això comporta. En el segle XII, i en plena difusió de la doctrina càtara – perfecta, pura, immaculada –, el cavaller cortès aglutina totes les qualitats que l'home en l'Edat Mitjana considera superiors: paratge, gentilesa, generositat, benevolença, fidelitat, rectitud, mèrit, elegància i refinament, és a dir, la veritable noblesa d'esperit: l'ascensió i l'exaltació sense límits d'un desig.

Tot això posa de relleu, doncs, el caràcter més acusat, més misteriós i més impenetrable del Gai Saber: el caràcter tradicional.

Charles-Albert Cínfria resumeix aquest caràcter tradicional en una frase; "No hi ha en tota la lírica occitana -i després en la dantesca i petrarquesa-, més que un sol tema; l'amor perpètuament insatisfet, i dos personatges: el poeta que mil vegades reedita la seva queixa i una bellesa que sempre diu que no".

L'amor cortès es cultiva amb delectança i serenor, seguint unes Leys d'amors estrictes, úniques, que els trobadors fixen en unes trenta-una prescripcions.

Per tal d'arribar a la Dama, el trobador ha d'ésser ensenhat és a dir, ha de tenir el coneixement, – ha de posseir la gnosi –, i dur damunt seu el senhal, a fi d'identificar o d'identificar-se. La Dama li imposa un seguit d'experiències, de temptatives: fidelitat i obediència. I així el trobador serà el qui demana, el qui prega, el qui comprèn, i darrerament, l'amant. La Dama li concedeix, a canvi, una carícia, un afalac, una moixaina, i el trobador queda obligat a mantenir el secret. Finalment, la seva passió, la seva vehemència el duu a la mort per amor, a l'anorreament total, cosa que li comporta gaudi, delectança i joventut, L'au Fènix renaixent d'entre les cendres.

L'amor cortès, simbolitzat essencialment per la paraula paratge, o sigui amor elevat, exaltat i distingit, tendeix, doncs, a l'Absolut, al Tot, al Gran Arquitecte, a Déu i s'expressa en l'anàlisi sentimental per l'amor platònic i generós, magnànim i altruista, liberal i després. Sense cap mena de contacte ni cap mena de tangència amb la carn, amb la barroeria del cos, amb la matusseria del sexe. Eros no és sexe. Els poetes-cantors estan inculcats de la mística càtara que aspira a l'amor diví. I l'amor diví és eteri, vaporós, impalpable. En els temps de les persecucions, els trobadors resten fidels als servidors de la causa albigesa.

L'amor cortès, anomenat també amb la críptica paraula Minne (l'amor ideal, l'amor sublim, l'amor idíl·lic), no desitja altra cosa que el cor de l'estimada, de la dama pura incorporal, immaculada i mística, exclouent tota mena d'efusió veneria. Aquell que posseeix dintre el seu cor l'autèntica Minne, no desitja res més que el cor de la seva amada. La Minne és amor pur "E d'amors mou castitaz" (l'amor fa ésser cast).

L'amor cortès, és finalment, el missatge d'un ritual, d'una iniciació, d'una cerimònia. I com a tal comporta un ensenyament, un mestratge, un testimoni, una via, un camí per graus, uns contactes litúrgics o sacramentals, el jurament o pacte de servir el secret i la mort simbòlica que assegura una nova naixença.

Els trobadors occitans, com assenyala Gèrerd de Sede, s'entronquen, així, amb la Doctrina Perfecta dels càtars. Són nombrosos els trobadors occitans que foren realment càtars: Guilhem de Dunport, Pierre-Roger de Mirepoix, Mir Bernat de Lausac, Aimeric de Péguilhan, Bernard de Rouvenac, Raimon Jordà, Pèire Cardinal, Adhémar Jordà, Guilhem Figueira, Peire Vidal, etc.

Amb ells la Minne es fa ressò del catarisme i tradueix l'ideal dels Perfectes.

Aquests trobadors iniciats i catacúmens versats en el misteri dels purs van amb els seus versos i les seves cançons amoroses, a l'encalç d'aquesta Dama simbòlica que habita, regna i impera a les fortaleses de l'ànima. El trobador es transmuta en un Cavaller total, els atributs del qual són solament l'espasa, la paraula i l'arpa. Trilogia que es posa al servei de la Minne.

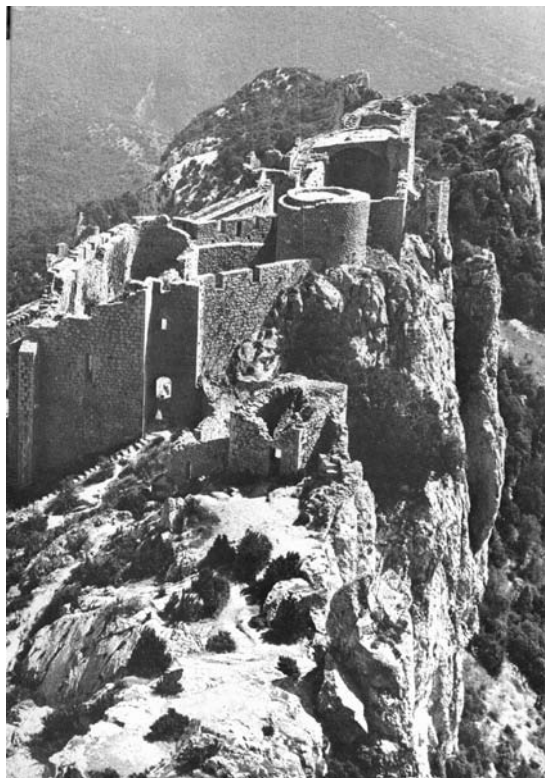
La mort per amor evoca sorprenentment l'autèntica actitud dels fidels de l'Església d'Amor, que anaven a la Foguera cantant himnes i escopint amb altivesa i arrogància als seus botxins al crit de la fe i de la pàtria: Puleù crema que renuncia (abans cremar que renunciar!). Uns documents descoberts no fa pas massa a Tolosa de Llenguadoc demostren que pels perfectes, Nostra Dona no havia estat mai un ésser humà, sinó que era el símbol de llur Església, |, Péladan, estudiós dels trobadors i dels càtars, remarca "La Dama dels trobadors és la Doctrina, i quan porta nom de lloc és la dama-diòcesi, dama-parròquia o dama-lògia".

En el fascinant llenguatge dels trobadors – llenguatge dels ocells, al cap i a la fi –, quan es parla d'amor, cal interpretar el catarisme simbolitzat per la Dama. Per això preferien l'amor lliure i se'ls notava la fonamental hostilitat envers el matrimoni.

El secret dels trobadors, escriu Rougemont, era, en resum, tota una evidència simbòlica per

als iniciats i simpatitzants de l'Església de l'Amor.

El trobador, si aconseguia deixar lliure, amb èxit, el llindar de la iniciació de l'Amor, accedia a la suprema dignitat de drut – com Raimon "Drut", comte de Foix –, o, el que és el mateix, amant, ric, opulent, exuberant i magnífic. Així, a la riquesa hermètica i críptica del trobador no hi tenien accés més que els purs amants de la Dama.

Castell Càtar de Puylaurens.

Com assenyala Fauriel, sota la lleugeresa de les cançons que semblaven intrascendents, el trobador posseïa una vasta saviesa i un coneixement profund de la història, tradicions i llinatge. Era fonamentalment gnòstic.

La llengua dels ocells o llengua diplomàtica, sagaç i subtil del Gai Saber, no era més, doncs, que un llenguatge al·lusiu a la Dama simbòlica per tal de poder, probablement, desxifrar-ne el contingut amb unes regles determinades.

Amb la mort del Rei Pere I de Catalunya-Aragó a la batalla Muret (1.213) la poesia cortès occitana ofegada pels francs vinguts del nord de la gal·lies amb la Croada contra els albigesos, arrela profundament a Catalunya i hi

perviu fins al segle X V.

Però, malgrat la influència càtara a Catalunya, refugi i centre d'activitats albigeuses (assentaments a Andorra, la Tor de Querol, Berga, Josa de Cadí, Gòsol i Castellbò), la doctrina es deslliga dels trobadors i la poesia d'aquests es torna sezilla, franca, entenedora i, a vegades, ingènua. S'obre, amb tota brillantor el trobar leu i hom renuncia a la foscor secreta, obscura, confusa i anfibològica del trobar clus. La poesia s'humanitza, baixa de les altures. El misteri s'esvaeix. La cançó oculta s'evapora. La Dama perd les ales de papallona i esdevé de carn i ossos. Les passions de la carn es desencadenen. L'amor es fa atrevit, audaç, imprudent. El trobador es torna agosarat, i algunes vegades fins i tot insolent, descarat i irreverent.

Es divulguen en cançons les gestes d'Artús i els Cavallers de la Taula Rodona, de Tristany i Isolda, del Graal, de la presa de Troia, la gesta de Carlemany, els fets del Comte Arnau, les trifolques de Fra Garí.

Tal com exigeixen les regles i els criteris de l'amor cortès de l'època, la dona cantada és la més bella, la més perfecta, l'única, la més divina i celestial. Però no tan sols es canta a la dona, no tan sols es canten cançons amoroses, sinó també es critica, s'ironitza, es flagel·la la manera d'ésser, la manera de viure,

la manera d'actuar. S'assota i es fustiga al rei, al comte, al tonsurat, l'espòs enganyat, o simplement, el vilatà i el plebeu.

Reis, cavallers i vassalls s'esmeren en la composició de la lírica trobadoresca. Però ja no és allò elevat, noble, cavalleresc. Els càtars ja no hi són. L'Església d'Amor ha finit. El trobar clus s'ha perdut definitivament. A casa nostra trobem alguns trobadors de gran volada com són Guillem de Berguedà, Huguet de Mataplana, Pere Galceran de Pinós i altres, tots ells arrelats al Pirineu, l'obra dels quals, potser no analitzada des del punt de vista gnòstic, ens podria explicar tot el bagatge d'una doctrina hermètica i amagada en el criptograma musical i literari dels seus versos. Donada la manca d'estudis sobre aquests temes, no trobem estrany que no hàgim sabut llegir entre ratlles, entre notes, entre planys i entre calúmnies, els poemes dels nostres trobadors.

Doctrina secreta, catarisme, Graal, Gai Saber, s'assenten en el Pirineu, bressol de tants misteris i tants mites indesxifrats i indesxifrables que esperen el cavaller valent, brau i temerari que alci, prestament, el Vel de la Verge Negra, d'Isis, l'Engendradora.

SALVADOR JORDÀ I ALÀRIO

BIBLIOGRAFIA:

Història de la Literatura Catalana, Vol. I.- M. de Riquer i A. Comas.- Edicions Ariel, S.A., 1964.-
El Tesoro Cátaro.- Gerard de Sede.- Ed. Plaza-Janés.-
Hitler y la tradición cátara.- Jean Michel Angebert.- Ed. Plaza-Janés.
Cruzada contra el Grial.- Otto Rahn.- Ediciones Hiperión. S.L., Madrid.

KEOPS

**CENTRE D'INVESTIGACIÓ
PARAPSIOLÒGICA I
ESOTÈRICA DE BARCELONA**

PROFESSOR: JOSEP DE CRISTINA

TAROT - VIDENT - ALTA MÀGIA

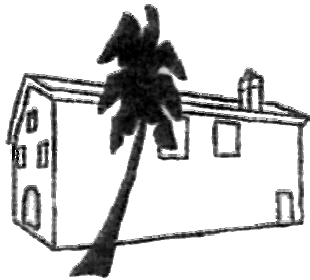

Gran Via Corts Catalanes, 532-1r. 4ta.
T. 93 451 80 81
08011 BARCELONA

Hores concertades

RESTAURANT

Can Miralletes

MASIA CATALANA DEL 1.734

C/.Indústria - Conca

08041 BARCELONA

MENJARS TÍPICS CASOLANS

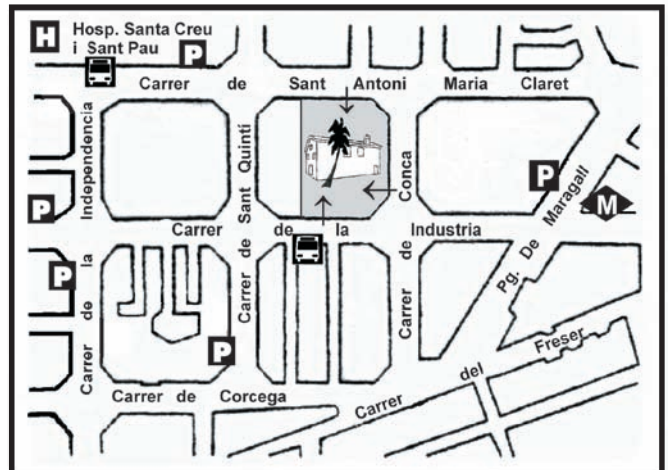
CUINA MEDITERRÀNIA

MENÚ I CARTA

HORARI: 9.- A 24,- H.

93 455 93 59

Una mica d'història

Es una masia de l'any 1736, construïda amb pedra i fang, on l'any passat es va realitzar una profunda rehabilitació per poder oferir un servei de Restaurant, seguint la tradició de l'antic propietari, en Pere Miralletes, que ja servia esmorzars als traginers que anaven i venien del port.

El projecte de reconstrucció de la masia i la creació del jardí que l'envolta, s'ha realitzat com un signe d'identitat d'un paisatge rural amb referències a imatges de camp de L'Empordà.

La masia ha estat remodelada per acollir un típic restaurant de cuina catalana, que s'emmarca perfectament dins del paisatge que el Jardí vol recrear.

PASSATEMPS

S U I T A R R E S T N O M I C P C S P O S
R M A L M A I N P X A A I N E A O A A L E
O I M S N N P O F E N U N S N R P L L A B
C R N T I A O S Z O T S E T A I O O I B L
D A I O A R L O D S E A S A C S F M N A A
E V E R D U L R R A L O A L V A I E D N R
L E S O C I A T L Z B C L I L N A N R I D
G T R A D C P S O L O R O A I A N I I A E
O C P S R A T O S I P A P I O L E C A S P
P E R I E D A L A C S E A N S O S A S O I

**Localitzeu 5 Monestirs
i 5 Castells de Catalunya**

AUCA DE LA UNIÓ D'ARTISTES

INSTITUT D'ESTUDIS HISTÒRICS
MEDIJEVALS DE CATALUNYA

*Al cavaller Medina del Pulgar,
una gran idea li volta pel cap*

*Un emisari a pregonar envia
la idea de l'art que rumià*

*De la llar del Pulgar sortirà
i artistes mirarà de trobar*

*A l'àgora de la vila reclama atenció
d'artistes del pinzell
i tots sobtats de sorpresa
es fixen en ell*

*Els presents es miren entre ells
perquè convidats pel Medina van al castell*

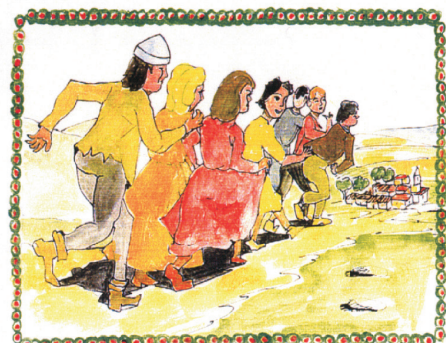
*Artistes al conuit van corrent
per escoltar al Medina del Pulgar
i a més de moure les dents
sentiren la idea a exposar*

*I havent menjat
el cavaller del Pulgar
en detall exposa crear
la unió de l'art.*

*Tots d'acord alcem els copons rebossants de vi
perquè la unió d'art arribi a bon fi.*

*Baixant a la vila corrent
tots plegats i contents*

*A l'Institut exposem
i un gran ajut d'ell rebem.*

*Tots plegats nostres forces unim
i la unió d'artistes ja tenim.*